

APPENDIX

D- 334

शिक्षकाचे नाव	:	_____
शाळेचे नाव	:-	_____
शैक्षणिक पात्रता	:-	_____
शिकविण्याचा विषय	:-	_____
शैक्षणिक अनुभव	:-	_____ जातीचा प्रवर्ग: _____
लिंग महिला/पुरुष		

सुचना :

- अ) दिलेली माहिती फक्त अभ्यासासाठी वापरली जाईल.
 ब) प्रश्न काळजीपूर्वक वाचून त्या प्रश्नातील योग्य पर्याय कंसात लिहावा.
 क) या ठिकाणी दोन भाग आहे (अ) प्रश्नावली (ब) मतावली, मतावलीमध्ये एक विधान असे त्या विधानास आपण सहमत किंवा असहमत किंवा तटस्थ असल्यास दर्शावे.

प्रश्नावली

- १) 'बालकांचा मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा कायदा' या कांद्याचे खरे नाव -
- अ) बालकांचा मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा अधिकार कायदा २००९.
 ब) बालकांचा शिक्षणाचा अधिकार कायदा.
 क) मोफत व सक्तीचे बालकांचा शिक्षणाचा अधिकार कायदा २०१०
 ड) वरील सर्व.
- २) हा कायदा देशभर खालील दिवसांपासून लागू करण्यात आला -
- अ) १/४/२०१० ब) १/५/२०१० क) १/६/२०१०
 ड) १/७/२०१०
- ३) हा कायदा पुढील बालकांच्या वयोगटासाठी आहे. -
- अ) ० ते ५ वय वर्ष ब) ६ ते १२ वयवर्ष क) १३ ते १७ वयवर्ष
 ड) ५ ते १३ वय वर्षे
- ४) या कायदयातील तरतुदीची पूर्तता करण्यासाठी आर्थिक मदत करत आहे. -
- अ) राज्य सरकार ब) केंद्र सरकार क) राज्य सरकार व केंद्र सरकार
 ड) खाजगी संस्था

- ५) हा कायदा पुढील शाळांसाठी लागू करण्यात आलेला आहे. -
- अ) सरकारी शाळा ब) खाजगी शाळा क) अल्पसंख्यांक शाळा
ड) सर्व प्रकारच्या शाळा
- ६) या कायदयानुसार बालकांच्या प्रवेशासाठी खालील फिस द्यावी लागेल. -
- अ) ₹ १० ब) ₹ २० क) ₹ ३०
ड) ₹ ०
- ७) या कायदयानुसार शिक्षणाचे माध्यम असेल. -
- अ) हिंदी ब) इंग्रजी क) मराठी
ड) विद्यार्थ्यांची मातृभाषा
- ८) बालकांचे आईवडील किंवा पालकांना शालेय समितीवर खालील टक्के स्थान देण्यात येईल. -
- अ) २५ टक्के ब) ५० टक्के क) ७५ टक्के
ड) १०० टक्के
- ९) प्रवेश न मिळालेल्या किंवा ज्यांनी प्राथमिक शिक्षण पूर्ण केले नाही अशा मुलांच्या संदर्भात या कायदयांचा खालील उपाय सुचविले आहे. -
- अ) त्याच्या वयोवगटानुसार त्याला वर्गात प्रवेश देणे
ब) अशा मुलांना अन्य बालकांसारखे राहणे व शिकण्याचा अधिकार व सुविधा देण्यात येईल.
क) अशा मुलांचे १४ वय वर्षे पूर्ण झालेले असले तरी त्यांना प्राथमिक शिक्षण पूर्ण करता येईल.
ड) वरील सर्व
- १०) या कायदयानुसार शिक्षकांच्या नेमणुकीसाठी खालील पात्रता दर्शविली आहे -
- अ) डी.एड् ब) बी.एड् क) ग्रज्युशेन ड) कमीत कमी शै. अर्हता

- ११) या कायदयानुसार शिक्षकाला खालील काम करावेच लागणार आहे. -
- अ) जणगणना ब) निवडणुकीचे काम क) पशुगणना ड) अ,ब
- १२) या कायदयानुसार प्राथमिक शाळांसाठी शिक्षक विद्यार्थी प्रमाण असेल. -
- अ) २०:१ ब) २५:१ क) ३०:१ ड) ३५:१
- १३) या कायदयानुसार एका विषयासाठी एक शिक्षक असे धोरण ६ वी ते
- ८ वी च्या वर्गांच्या संदर्भात घेतले आहे. ते विषय -
- अ) विज्ञान आणि गणित ब) सामाजिक शास्त्र क) भाषा
- ड) वरील सर्व
- १४) या कायदयानुसार १ ली ते ५ वी च्या वर्गासाठी खालील शैक्षणिक कार्य
- दिवस सुचविले आहे. -
- अ) २०० ब) २५० क) २७० ड) १९०
- १५) या कायदयानुसार संपूर्ण देशभर शिक्षकांची गरज भासणार आहे. -
- ब) दहा हजार ब) एक लाख क) आठ लाख ड) बारा लाख
- १६) या कायदयानुसार संपूर्ण सुविधायुक्त इमारतीमध्ये खालील काही सुविधा
- असणार आहे. -
- अ) प्रत्येक शिक्षकांसाठी १ वर्ग खोली ब) मुलांमुलीसाठी शौचालय व पेयजल
- क) खेळ मैदान/मुलांच्या अहरांसाठी स्वयंपाक घर ड) वरील सर्व
- १७) या कायदयानुसार प्रति व्यक्ती फिस (Capitation fee) म्हणजे. -
- अ) शाळेद्वारा अधिसूचित फिस ब) देणगी
- क) शाळेद्वारे अधिसूचित केलेली फिस व्यतीरीक्त ड) वरील सर्व

- १८) या कायदयानुसार असुविधा ग्रस्त समुहाचा बालक म्हणजे -
- अ) अनुसुचित जाती - जमातीचे बालक
- ब) सामाजिक आणि शैक्षणिक मागासलेल्या समाजातील बालक
- क) सामाजिक, सांस्कृतिक, अर्थिक, भौगोलिक भाषा, लिंग या इतर कारणामुळे सरकारद्वारा अधिसूचना केलेले अन्य समूहातील बालक
- ड) वरील सर्व
- १९) या कायदयानुसार स्थानिक प्राधिकारी म्हणजे -
- अ) महानगरपालिका ब) नगर परिषद क) पंचायत समिती, ग्रामपंचायत
- ड) वरील सर्व
- २०) सक्तीचे शिक्षण म्हणजे -
- अ) ६ ते १४ वर्षे वयोगटातील मुलां मुलींना मोफत व सक्तीचे शिक्षण घेण्याचा अधिकार आहे.
- ब) बालकांना इतर कोणत्याही कारणामुळे प्राथमिक शिक्षण घेण्यासाठी कोणीही बाधा आणणार नाही.
- क) अ आणि ब ड) माहित नाही.
- २१) प्राथमिक शिक्षण म्हणजे -
- अ) १ ली ते ५ वी पर्यंतचे शिक्षण ब) १ ली ते ७ वी पर्यंतचे शिक्षण
- क) १ ली ते ८ वी पर्यंतचे शिक्षण ड) माहित नाही.
- २२) या कायदयामध्ये शिक्षा (Punishment) च्या संदर्भात खालील नोंद आहे. -
- अ) शिक्षक गंभीर शिक्षा देऊ शकतात.
- ब) शिक्षक थोडीफार शिक्षा देऊ शकतात
- क) बालकास कोणत्याही प्रकारे शारीरिक व मानसीक शिक्षा देता येणार नाही.
- ड) माहित नाही.

२३) या कायदद्या मध्ये परीक्षेच्या संदर्भात नोंद आहे -

- अ) प्रत्येक वर्षी मूलांना परीक्षा उत्तीर्ण व्हावे लागेल
 ब) कोणत्याही प्रकारची बोर्ड परीक्षा मुलांना उत्तीर्ण व्हावी-लागणार नाही.
 क) प्राथमिक शिक्षण पूर्ण केल्यानंतर एक प्रमाणपत्र देण्यात येईल.
 ड) ब आणि क

२४) या कायदद्यामध्ये वय सिध्द करण्याच्या संदर्भात नोंद आहे. -

- अ) बालकांना प्रवेश देण्याच्या वेळेस जन्म दाखल्यांचा प्रवेश देण्यात येईल.
 ब) जन्म दाखला वेळेवर उपलब्ध नसला तरी प्रवेश देण्यात येईल.
 क) अ आणि ब
 ड) माहित नाही

२५) शिक्षकांची काही कर्तव्ये आहे -

- अ) शाळेत वेळेवर उपस्थित राहणे
 ब) दिलेल्या कालावधीत अभ्यासक्रम पूर्ण करणे
 क) नियमितपणे पालकांसोबत बैठक घेणे
 ड) वरील सर्व

२६) २५ टक्के सदस्य शालेय समितीमध्ये खालील घटकांतुन असेल -

- अ) १/३ स्थानीक प्राधिकारीमधुन
 ब) १/३ शिक्षकांमधुन
 क) १/३ स्थानीक शिकलेल्या लोकांमधुन
 ड) वरील सर्व

२७) शालेय समिती खालील कार्य करेल -

- अ) शालेय कामकाजावर देखरेख ठेवणे
 ब) शाळा सुधारण्यासाठी योजना आखणे
 क) शाळेसाठी सर्व प्रकारच्या सुविधा पुरविणे
 ड) वरील सर्व

२८) या कायदयानुसार केंद्र सरकार एक परिषद गठीत करेल -

- अ) राज्य सलाहकार परिषद
 ब) राष्ट्रीय सलाहकार परिषद
 क) अ आणि ब
 ड) माहित नाही

२९) चालण्याच्या अंतरावर (१ किलोमिटर) घराजवळच शाळा
 (Neighbourhood School) ची स्थापना -

- अ) राज्य सरकार करेल
 ब) केंद्र सरकार करेल
 क) राज्य सरकार व केंद्र सरकार करेल
 ड) माहित नाही

३०) मोफत आणि सर्तीचा बालकांचा शिक्षणाचा अधिकार कायदा २००९-

- अ) राज्य सरकारने तयार केला
 ब) केंद्र सरकारने तयार केला
 क) खाजगी संघटनांने करून दिला
 ड) विद्यापिठाने तयार केला

मतावली

“या कायदयामध्ये २५ टक्के जागा असुविधाग्रस्त समुहांच्या बालकांसाठी असेल”

१) वरील नमुद केलेल्या शिफारशीनुसार सरकार असुविधाग्रस्त समुहाच्या बालकांना गुणवत्तेचे शिक्षण देत आहे. -

- अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत

२) वरील नमुद केलेल्या शिफारशीनुसार सरकार अप्रत्यक्षरीत्या -
 खाजगीकरणाला चालना देत आहे.

- अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत

३) यामुळे सामाजिक एकता निर्माण होईल. -

अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत

४) बालकांचा मोफत व सक्तीचा शिक्षणाचा अधिकार कायदा
(Common School) पध्दतीचा शेवट करत आहे. -

अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत

५) वरील शिफारस मानसीक व सामाजिक संघर्ष निर्माण करीत आहे. -

अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत

D- 334

“प्राथमिक शिक्षण पुर्ण करेपर्यंत पालकास कोणत्याही बोर्डची परीक्षा उत्तीर्ण होणे जरूरी असणार नाही ”

६) वरील शिफारस शाळेची गुणवत्ता उच्च करीत आहे. -

अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत

७) वरील शिफारसमुळे बालकांचा मानसिक ताण कमी होणार आहे. -

अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत

“या कायदयानुसार शिक्षकांना कोणत्याही प्रकारे अशैक्षणिक कामे करावे लागणार नाही”

८) वरील शिफारशीमुळे अध्ययनात गुणवत्ता निर्माण होईल. -

अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत

९) वरील शिफारस शिक्षकांना स्वतंत्र देत आहे. -

अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत

“या कायदयानुसार शिक्षकांना खाजगी शिकविणी घेता येणार नाही”

१०) वरील शिफारस सरकारी शिक्षकांना योग्य नाही -

अ) सहमत ब) तटस्थ क) असहमत